

Brusel 14. listopadu 2023
(OR. en)

15417/23

COPS 547
POLMIL 303
EUMC 477
TRANS 505
UD 259

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	14. listopadu 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	JOIN(2023) 37 final
Předmět:	SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o provádění akčního plánu pro vojenskou mobilitu 2.0 v období od listopadu 2022 do října 2023

Delegace naleznou v příloze dokument JOIN(2023) 37 final.

Příloha: JOIN(2023) 37 final

EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 13.11.2023
JOIN(2023) 37 final

SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o provádění akčního plánu pro vojenskou mobilitu 2.0 v období od listopadu 2022 do
října 2023**

SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění akčního plánu pro vojenskou mobilitu 2.0 v období od listopadu 2022 do října 2023

I – ÚVOD

1. Strategický kompas pro bezpečnost a obranu¹ z března 2022 potvrdil, že pro evropskou bezpečnost a obranu je zásadní podstatné posílení vojenské mobility, zejména v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. Umožní silám členských států EU rychle a v potřebném rozsahu reagovat na krize, které vypuknou na vnějších hranicích EU i mimo ni, a to i prostřednictvím co nejrychlejšího a nejplynulejšího přesunu vojenského materiálu. V souladu se Strategickým kompasem poskytuje akční plán EU pro vojenskou mobilitu 2.0² komplexní rámec pro rozvoj dobře propojené sítě vojenské mobility se zkrácenou reakční dobou a výkonnou, bezpečnou, udržitelnou a odolnou dopravní infrastrukturou a schopnostmi.
2. Tato první zpráva o pokroku při provádění akčního plánu pro vojenskou mobilitu 2.0 odráží probíhající práci různých orgánů, institucí a agentur Unie na provádění stanovených opatření v hlavních prioritních oblastech akčního plánu. V příslušných částech zahrnuje také pokrok dosažený v různých oblastech od poslední zprávy o pokroku při provádění akčního plánu o vojenské mobilitě z roku 2018, která byla předložena v září 2021³.
3. Akční plán představuje strategický přístup, jehož cílem je účinně zapojit širokou škálu zúčastněných stran, a to včetně zúčastněných stran v členských státech. Usnadňuje tak soudržnost a propojení mezi činnostmi členských států – mimo jiné prostřednictvím různých příslušných projektů PESCO, zejména v oblasti vojenské mobility a struktur pro logistiku⁴ – a pracovními oblastmi na úrovni EU v celé škále témat. V souladu s akčním plánem se v červnu 2023 pod záštitou švédského předsednictví Rady uskutečnila první „výroční akce“ týkající se vojenské mobility, na níž se sešli odborníci z orgánů EU, příslušných projektů PESCO a partneři, například NATO.

II – MULTIMODÁLNÍ KORIDORY A STRUKTURY PRO LOGISTIKU

A. Financování dopravní infrastruktury dvojího užití

4. Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 obsahuje rozpočet ve výši 1,69 miliardy EUR na spolufinancování dopravní infrastruktury dvojího užití prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy. V září 2021 Komise vyhlásila první výzvu k předkládání návrhů projektů. Původně se plánovalo, že Komise bude výzvy k předkládání návrhů projektů vyhlašovat každoročně s orientačním rozpočtem 330 milionů EUR⁵.
5. Po nevyprovokované agresi Ruska proti Ukrajině Komise výrazně posílila svou podporu dopravní infrastruktury dvojího užití pro vojenskou mobilitu, urychlila hodnocení návrhů a přesunula dostupný rozpočet.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/cs/pdf>

² [Akční plán pro vojenskou mobilitu 2.0.pdf \(europa.eu\)](#)

³ Společná zpráva Evropskému parlamentu a Radě o provádění akčního plánu o vojenské mobilitě v období od října 2020 do září 2021 (JOIN(2021) 26 final).

⁴ Síť struktur pro logistiku v Evropě a podporu operací.

6. V květnu 2022 Komise schválila spolufinancování EU v celkové výši 339 milionů EUR pro 22 projektů v 15 členských státech zahrnujících všechny druhy dopravy⁶.
7. Komise urychleně připravila druhou výzvu k předkládání návrhů, kterou vyhlásila v květnu 2022 opět s orientačním rozpočtem 330 milionů EUR. Členské státy na výzvu reagovaly zvýšeným zájmem, přičemž požadovaná částka na spolufinancování ze strany EU činila celkem 1,39 miliardy EUR, což převyšovalo přidělený rozpočet čtyřikrát. Vzhledem k vysoké kvalitě projektů a naléhavé potřebě reagovat na nové geopolitické prostředí vybrala Komise v listopadu 2022 35 projektů ke spolufinancování EU v celkové výši 616 milionů EUR⁷.
8. V 18 členských státech tedy probíhá celkem 57 projektů, které EU spolufinancuje částkou 944 milionů EUR. Z této částky je 35 % určeno na projekty železniční infrastruktury, 28 % na projekty silniční infrastruktury, 21 % na letiště a 16 % na projekty námořní infrastruktury. Mezi nejčastější typy spolufinancovaných projektů patří zlepšení kapacity železnice (většinou pro zajištění provozu vlaků o délce 740 m); dálnice (zejména viadukty a silniční mosty) a zlepšení kapacity letišť; zvýšení možností manipulace s nákladem u multimodální dopravy a posílení kapacity přístavů a jejich propojení.
9. Třetí a poslední výzva k předkládání návrhů byla vyhlášena v květnu 2023 s termínem pro předložení projektů v září 2023, aby bylo možné využít zbývající rozpočet ve výši přibližně 790 milionů EUR. Tato třetí výzva vyvolala dosud největší zájem členských států: přihlásilo se 22 členských států se 112 projekty, na něž požadovaly spolufinancování EU v celkové výši 3,7 miliardy EUR, takže poptávka převýšila rozpočet 4,7krát. Očekává se, že Komise zveřejní rozhodnutí o udělení grantů pro třetí výzvu počátkem roku 2024. Je velmi pravděpodobné, že s realizací třetí výzvy bude celkový rozpočet na dopravní infrastrukturu dvojího užití pro vojenskou mobilitu v rámci tohoto víceletého finančního rámce vyčerpán.
10. A konečně, v prohlášení z neformálního zasedání Evropské rady v Granadě v říjnu 2023 vedoucí představitelé EU znovu potvrdili své zaměření na vojenskou mobilitu⁸.
11. Dne 15. června 2023 schválila správní rada Evropské investiční banky „Strategickou evropskou bezpečnostní iniciativu PLUS“. Iniciativa poskytuje více prostředků na investice do bezpečnosti a obrany – až 8 miliard EUR v současném období víceletého finančního výhledu 2021–2027 s širším záběrem, neboť jako další oblasti zahrnuje zejména vojenskou mobilitu a kritickou infrastrukturu. Evropská investiční banka si uvědomuje, že geopolitické prostředí se změnilo, což vedlo ke zvýšení potřeb financování v různých oblastech souvisejících s evropskou bezpečností a obranným sektorem včetně jeho dodavatelských řetězců. Vzhledem k povaze těchto aktiv a investic bude dalším krokem identifikace potenciálních projektů. Již probíhají diskuse s Evropskou komisí o tom, jak by bylo možné tuto oblast podpořit.

B. Revize transevropské dopravní sítě

⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 24.5.2022 o výběru projektů vojenské mobility v návaznosti na výzvu k předkládání návrhů na granty v rámci Nástroje pro propojení Evropy – odvětví dopravy v roce 2021 podle prováděcího rozhodnutí C(2021) 5763, (C(2022) 3261 final).

⁷ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 11.4.2023 o výběru projektů vojenské mobility v návaznosti na výzvu k předkládání návrhů na granty v rámci Nástroje pro propojení Evropy – odvětví dopravy v roce 2022 podle prováděcího rozhodnutí C(2021) 5763, (C(2023) 2298 final).

⁸ Granadské prohlášení, Evropská rada, 6. října 2023, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2023/10/06/granada-declaration/>

12. Dne 14. prosince 2021 předložila Komise návrh revize nařízení o transevropské dopravní síti⁹. Obsahuje dva klíčové aspekty, které usnadní vojenskou mobilitu uvnitř i mimo EU: za prvé, je posíleno několik požadavků na dopravní infrastrukturu, zejména pro železnici; a za druhé, aktualizované mapy v některých případech odrážejí i vojenské potřeby. Dne 27. července 2022 Komise předložila pozměněný návrh, který odráží změněnou geopolitickou situaci¹⁰.
13. Proces revize transevropské dopravní sítě podléhá řádnému legislativnímu postupu, což znamená, že Rada a Parlament se musí dohodnout na konečném znění nařízení na základě návrhu Komise. Dne 5. prosince 2022 se Rada dohodla na obecném přístupu¹¹. Mezitím Evropský parlament přijal dne 13. dubna 2023 zprávu a schválil mandát k jednání¹². Obsahuje návrh nového článku 47a o vojenské mobilitě. Článek bude zejména vyžadovat, aby členské státy při výstavbě nebo modernizaci infrastruktury transevropské dopravní sítě zohlednily potřeby vojenské mobility¹³. Kromě toho nový článek zaváže Komisi k provedení studie týkající se rozsáhlých vojenských přesunů v krátkém časovém horizontu¹⁴.
14. Dosud proběhly čtyři politické triology Rady, Evropského parlamentu a Komise s očekáváním, že španělské předsednictví Rady by mohlo jednání uzavřít do konce roku 2023 a nařízení by mohlo vstoupit v platnost na jaře 2024.

C. Vojenské požadavky

15. S cílem dále sladit standardy transevropské dopravní sítě a vojenské dopravní sítě EU přijala Rada dne 23. října 2023 revidované vojenské požadavky včetně přílohy II „Multimodální dopravní koridory“. Součástí procesu revize byly také konzultace s NATO. Rozšířený rozsah vojenských požadavků zahrnuje struktury pro logistiku, infrastrukturu dodavatelského řetězce paliv, poučení z útočné války Ruska proti Ukrajině a vojenská kritéria pro hodnocení návrhů projektů infrastruktury dvojího užití.
16. Nová příloha týkající se infrastruktury dodavatelského řetězce paliv¹⁵ popisuje technické specifikace palivových systémů, zařízení a vybavení, aby bylo zajištěno, že budou schopny účinně podporovat rozsáhlé vojenské přesuny při současném zachování interoperability se strategickými partnery, například NATO. Obsahuje stejné požadavky jako standardy používané NATO, které byly sdíleny s Vojenským štábem EU (EUMS)¹⁶. Tato příloha, která se stane součástí vojenských požadavků, otevírá možnost potenciálního budoucího spolufinancování projektů infrastruktury dodavatelského řetězce paliv dvojího užití v rámci Nástroje pro propojení Evropy, aby byly členské státy motivovány k investicím do infrastruktury dodavatelského řetězce paliv.

⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě (COM(2021) 812).

¹⁰ Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, o změně nařízení (EU) 2021/1153 a nařízení (EU) č. 913/2010 a o zrušení nařízení (EU) č. 1315/2013 (COM(2022) 384 final).

¹¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15058-2022-INIT/cs/pdf>

¹² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0147_CS.html#_section1

¹³ „1. Při výstavbě nebo modernizaci infrastruktury transevropské dopravní sítě posoudí členské státy potřebu, význam a proveditelnost překročení požadavků stanovených v kapitole III za účelem přizpůsobení hmotnosti, velikosti nebo rozsahu potřebám přepravy vojsk a materiálu.“

¹⁴ „2. Do ... [jeden rok po vstupu tohoto nařízení v platnost] provede Komise studii za účelem zjištění možností krátkodobých rozsáhlých přesunů v rámci Unie, včetně strategických tras, aby se zlepšilo dvojí využití infrastruktury transevropské dopravní sítě. Studie poskytne prvky pro dlouhodobé plánování infrastruktury dvojího užití. V průběhu této studie Komise konzultuje s členskými státy.“

¹⁵ Viz „Vojenské požadavky na vojenskou mobilitu v rámci EU i mimo ni“, ST 10440/23, příloha XI, schváleno Radou EU 23. října 2023 (bude upřesněno).

¹⁶ Dokument „NATO Technical Criteria and Standards for Pol Facilities“, „AC/4-N(2017)0002 (INV)“, ze dne 19. ledna 2017, změněn dne 9. června 2023.

D. Dlouhodobé plánování infrastruktury pro rozsáhlé přesuny vojenských sil ve velmi krátké době

17. Útvary Komise spolu s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ) včetně Vojenského štábu Evropské unie (EUMS) poskytly členským státům vysvětlení k metodice přístupu a harmonogramu studie, jejímž cílem je určit možnosti rozsáhlých přesunů ve velmi krátké době, pokud jde o zlepšení palivové odolnosti, dlouhodobé plánování infrastruktury a optimální využívání této infrastruktury. Práce na studii byly zahájeny a měly by být dokončeny na jaře 2024. První krok, který byl učiněn v červenci tohoto roku a v současné době probíhá v úzké spolupráci s členskými státy, určí hlavní koridory pro rozsáhlé přesuny vojenského personálu a materiálu ve velmi krátké době v případě konfliktu nebo vojenských cvičení. Druhým krokem bude identifikace nedostatků v infrastruktuře na hlavních koridorech definovaných jako prioritní pro vojenské přesuny. Ve třetím kroku bude třeba určit opatření, která zmírní nedostatky a zajistí hladký přesun vojenského personálu a materiálu. Studie podporuje cíl vybudovat dobře strukturovanou síť včetně kapacity pro přepravu a skladování nebezpečného zboží a zajistit dostupnost pohonných hmot ve správném množství, a to s celkovým záměrem lépe stanovit priority nezbytných investic podporujících rozsáhlé vojenské přesuny ve velmi krátké době.
18. Tato práce zvýší součinnost mezi politikou TEN-T a vojenskou mobilitou EU a zároveň co nejefektivnější využívání omezených zdrojů. Identifikovaná opatření ke zmírnění nedostatků a posílení vojenské mobility budou sloužit jako důležitý vstup pro budoucí spolufinancování v rámci Nástroje pro propojení Evropy i pro národní investiční priority členských států. Analýza bude rovněž sloužit jako podklad pro Evropskou investiční banku, aby v úzké spolupráci s Komisí identifikovala projekty dvojího užití s vysokou přidanou hodnotou pro obranu.
19. Analýza rovněž umožní členským státům lépe koordinovat plánování s ostatními členskými státy, aby byla zajištěna stejná kvalita infrastruktury v celém koridoru, který probíhá přes několik členských států. Povede také k lepší koordinaci mezi ministerstvy obrany a ministerstvy pro infrastrukturu členských států. Analýza navíc přispěje k užší spolupráci a synchronizaci mezi členskými státy při investicích do infrastruktury, čímž podpoří lepší propojení při zvládání rozsáhlých vojenských přesunů na evropské úrovni.

E. Přístup do vzdušného prostoru a k letovým navigačním službám (SES a SESAR)

20. Evropská obranná agentura (EDA) a příslušné útvary Komise pokračovaly ve spolupráci při zajišťování přístupu do vzdušného prostoru a k letovým navigačním službám pro civilní a vojenské letectvo v rámci jednotného evropského nebe a souvisejícího projektu modernizace uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR). Případná nemožnost interoperability mezi vojenskými a civilními systémy může pro armádu znamenat riziko, pokud jde o přístup do vzdušného prostoru a využívání navigačních služeb. V některých případech, zejména pokud armáda poskytuje služby civilním uživatelům, to může být také problém. Zahrnutí letectví a uspořádání letového provozu do iniciativy Vojenská mobilita, jak je uvedeno v poslední aktualizaci vojenských požadavků¹⁷, je uznáním jejich významu pro překonání nedostatků v interoperabilitě. S výhradou budoucí aktualizace prováděcího nařízení o požadavcích na dvojí užití¹⁸ by to v budoucnu umožnilo vojenské letecké komunitě účastnit se výzev k předkládání návrhů v rámci Nástroje pro propojení Evropy v oblasti vojenské mobility. Rostoucí význam

¹⁷ Revidovaná příloha II vojenských požadavků na vojenskou mobilitu uvnitř i mimo EU (ST 11373/19) ze dne 27. března 2023.

¹⁸ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1328 ze dne 10. srpna 2021, kterým se stanoví požadavky na infrastrukturu použitelné na určité kategorie akcí v oblasti infrastruktury dvojího užití podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153, C/2021/5859, Úř. věst. L 288, 11.8.2021.

zařízení dvojího užití bude navíc muset zohlednit úlohu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA) jako certifikačního orgánu civilního letectví.

III – PODPŮRNÁ REGULAČNÍ OPATŘENÍ

A. Povolení k přeshraničním přesunům

21. Program A Evropské obranné agentury „Optimalizace postupů týkajících se povolení k přeshraničnímu přesunu v Evropě“ harmonizuje a zjednodušuje postupy a rozpracovává řešení na území přispívajících členských států, v jejich vzdušném prostoru a ve vnitrozemských vodách. Posledním signatářem obou technických ujednání, jednoho pro pozemní a druhého pro vzdušnou oblast, se 12. září 2023 stalo Dánsko. Technická ujednání pro pozemní a vzdušnou oblast tak nyní podepsalo 25 přispívajících členských států včetně Norska. V současné době přispívající členské státy s podporou agentury EDA vypracovávají technické ujednání, které se bude týkat námořní oblasti. Proces podepisování by měl být zahájen na začátku roku 2024.
22. Na podporu provádění podepsaných technických ujednání vypracovala agentura EDA matici pro monitorování provádění, která umožňuje sledovat pokrok při provádění různých činností v rámci ujednání. Navíc cennou zpětnou vazbu od členských států s ohledem na budoucí změny poskytne síť vnitrostátních kontaktních míst pro vojenskou mobilitu. Agentura EDA bude spolupracovat s členskými státy EU na uspořádání simulačního cvičení nebo workshopu, což usnadní úplné provádění technických ujednání a také otestuje vytvořenou šablonu pro každoroční povolování u technických ujednání pro pozemní přesuny.
23. Za účelem prozkoumání možností spojení projektů PESCO „Vojenská mobilita“ a „Síť struktur pro logistiku“ uspořádala agentura EDA 5. července 2023 první schůzku s koordinujícími členskými státy. Na základě výsledků bude agentura EDA společně se zúčastněnými členskými státy dále zkoumat možnosti. Kromě toho bylo u těchto projektů dohodnuto, že bude zajištěna vzájemná účast na schůzkách, aby se podpořily synergie a koordinace.

B. Digitalizace logistických procesů

24. Roční pracovní program Evropského obranného fondu na rok 2021 zahrnoval návrh na vývoj digitálního systému pro rychlou a bezpečnou výměnu informací souvisejících s vojenskou mobilitou (Secure Digital Military Mobility System, dále jen „SDMMS“). Dne 21. července 2022 Komise oznámila vítězného uchazeče: jedná se o konsorcium vedené Estonskem, které tvoří společnosti z devíti členských států¹⁹ a Norska a které na vývoj digitálního systému obdrží finanční prostředky ve výši více než 9 milionů EUR. Grantová dohoda byla podepsána koncem prosince 2022 a v lednu 2023 se uskutečnilo první zahajovací setkání. Celková doba trvání projektu je 30 měsíců, takže digitální systém pro bezpečnou a rychlou výměnu informací týkajících se vojenské mobility by měl být k dispozici do poloviny roku 2025. Tento digitální systém usnadní přímou a bezpečnou výměnu informací mezi zúčastněnými vládami, které žádají o vojenský přesun a každý vojenský přesun schvalují.
25. V prvním roce se projekt SDMMS zaměřil především na vytvoření pracovní struktury a plné zapojení všech zúčastněných stran do projektu. Do konce prvního roku projektu je cílem dohodnout všechny funkční a další požadavky a stanovit podrobné cíle a plány pro fázi realizace projektu. Kromě toho bude vypracován plán provozních přínosů a nákladů, aby bylo možné lépe posoudit hodnotu změn, které budou v systému zavedeny. To vše je důležitým základem pro nadcházející vývoj celého systému.

¹⁹ Litva, Německo, Estonsko, Bulharsko, Polsko, Lucembursko, Rumunsko, Česká republika, Lotyšsko.

C. Clo

26. Spolu s Komisí a přispívajícími členskými státy pracuje agentura EDA na revizi „Posouzení potřeb, přínosů a rizik pro rozvoj vojenského celního systému“, což bude základem pro veškerou další práci. Současně Komise očekává první hmatatelné výsledky projektu SDMMMS před zahájením přípravy legislativních změn celních předpisů EU. Legislativní změny zajistí, aby existoval právní rámec pro používání systému členskými státy a aby byl systém v souladu s celními postupy stanovenými v celních předpisech EU.

D. Posílená logistika

27. S cílem předložit koncepci celoevropské sítě logistických informačních technologií, která by umožnila výměnu logistických dat mezi různými účastníky, představila agentura EDA v první polovině roku 2023 výsledky studie, která zmapovala vnitrostátní logistické IT systémy a software pro plánování podnikových zdrojů (ERP), včetně vnitrostátních schopností sledování a vyhledávání a dalších IT aplikací, jako je logistický systém NATO (LOGFAS). Výsledky studie poslouží jako základ pro druhou studii, jejímž cílem je poskytnout koncepci vytvoření federativní logistické komunikační sítě.
28. V souvislosti s využitím aditivní výroby – v kontextu vojenské logistiky běžně známé jako 3D tisk – je cílem nedávno založeného projektu EDA kategorie B „Aditivní výroba pro logistickou podporu“ vypracovat a stanovit společné standardy s cílem zvýšit interoperabilitu. Na podporu těchto činností provedla agentura EDA různé studie, které byly představeny v průběhu roku 2023. V tomto ohledu jedna ze studií poskytla pokyny pro ozbrojené síly z právního hlediska pro použití řešení aditivní výroby pro různé vojenské scénáře.

IV – ODOLNOST A PŘIPRAVENOST

A. Strategické přepravní schopnosti

29. V souladu se Strategickým kompasem²⁰ se členské státy EU dohodly, že posílí spolupráci a koordinaci ve vzdušné oblasti tím, že rozvinou schopnost společně provádět operace v oblasti ochrany vzdušného prostoru, včetně letecké podpory, záchrany a evakuace, dohledu a úkolů při odstraňování následků katastrof. S cílem usnadnit koordinované využívání vojenských vzdušných prostředků na podporu misí a operací společné bezpečnostní a obranné politiky hodlají členské státy EU rovněž posílit spolupráci a partnerství mezi strukturami a iniciativami EU a multilaterálními strukturami a iniciativami v oblasti letectví, jako je Evropské velitelství letecké dopravy (EATC). V této souvislosti podepsaly Vojenský štáb Evropské unie a zúčastněné státy EATC²¹ dne 28. června 2023 technické ujednání. Toto technické ujednání standardizuje postupy pro usnadnění přístupu Vojenského štábu Evropské unie k leteckým službám EATC ve prospěch vojenských misí a operací v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky EU pro strategickou leteckou zdravotní evakuaci a leteckou dopravu. V naléhavých případech by tyto postupy mohly využít i další subjekty EU, např. útvar schopnosti civilního plánování a provádění pro civilní mise v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a středisko pro reakce na krize v případě konzulární krize. K testování těchto postupů vyčlenilo sedm zemí EATC bezplatně a dobrovolně ekvivalentní letové hodiny (EFH) pro Vojenský štáb Evropské unie na dobu jednoho roku.

Spolupráce mezi Vojenským štábem Evropské unie a evropským velitelstvím letecké dopravy bude prvním krokem k prohloubení spolupráce mezi oběma subjekty. Kromě toho může toto technické

²⁰ Strategický kompas pro bezpečnost a obranu – Za Evropskou unii, která chrání své občany, hodnoty a zájmy a přispívá k mezinárodnímu míru a bezpečnosti, ST/7371/22, ze dne 21. března 2022.

²¹ BE, DE, ES, FR, IT, LU a NL.

ujednání sloužit jako vzor pro další projekty a iniciativy, jako je usnadnění nasazení pro kapacitu EU pro rychlé nasazení²².

30. V rámci agentury EDA pokračovaly práce na rozvoji nezbytných kapacit námořní a letecké dopravy / vzdušné přepravy v souladu se zprávou o koordinovaném každoročním přezkumu v oblasti obrany z roku 2020 a ve spojení s příslušnými projekty PESCO. V projektu Budoucí taktický přepravní letoun střední velikosti se připravuje dokument s pokyny pro průmyslový vývoj a studie, která bude financována z pracovního programu Evropského obranného fondu na rok 2022. V projektu Strategická letecká přeprava nadrozměrných nákladů se vypracovávají základní společné požadavky a je otevřena výzva pro předkládání návrhů projektů ke zpracování studie v této oblasti v rámci pracovního programu Evropského obranného fondu na rok 2023. V červnu 2023 byl zahájen projekt Střední vrtulník nové generace a v současné době jsou shromažďovány informace členských států o jejich budoucích plánech, pokud jde o vrtulníky, a to jak z hlediska modernizace stávajících letadlových parků, tak z hlediska vývoje nových platforem.
31. S ohledem na vojenskou potřebu specializované železniční dopravy vedla spolupráce mezi členskými státy EU, Komisí a agenturou EDA k začlenění ustanovení o využívání kapacity železniční infrastruktury do návrhu nařízení²³, což by za určitých podmínek umožnilo upřednostnit vojenské přesuny. Kromě toho agentura EDA brzy zahájí studii o kapacitě železnic EU, která poskytne přehled o stávající kapacitě vnitrostátních a komerčních železničních prostředků využívaných armádou s cílem určit možné požadavky na specializované železniční dopravní prostředky a železniční infrastrukturu pro vojenské účely.

B. Ochrana před riziky v oblasti zabezpečení

32. Na žádost Rady²⁴ vypracovávají Komise, Skupina pro spolupráci v oblasti sítí a informačních systémů a Evropská služba pro vnější činnost scénáře rizik v oblasti kybernetické bezpečnosti. Zpočátku se zaměřují na telekomunikace a odvětví elektřiny. V budoucích variantách tohoto úkolu však budou hodnocena i další kritická odvětví, jako je například doprava. Pro podporu účinného sdílení digitálních dat mezi příslušnými civilními a vojenskými zúčastněnými stranami a provozovateli je nezbytná odolná a robustní síť pro sdílení dat s vysokou úrovní kybernetické bezpečnosti. Taková síť by mohla využívat infrastrukturu EU, například Program Unie pro bezpečnou konektivitu (IRIS²).
33. V lednu 2023 vstoupila v platnost směrnice o odolnosti kritických subjektů²⁵. Ačkoli do její působnosti nespadá obrana, zvýší fyzickou odolnost subjektů provozujících kritickou infrastrukturu v jedenácti odvětvích, včetně silniční, železniční, letecké a námořní dopravy. Přispívá tak k zajištění základních služeb v odvětví dopravy, které jsou potřebné i pro vojenskou mobilitu. Klíčovým pilířem nového rámce směrnice o odolnosti kritických subjektů je skupina pro odolnost kritických subjektů, v níž odborníci z členských států a útvarů Komise diskutují mimo jiné o hrozbách pro kritickou infrastrukturu. V reakci na zvýšenou hrozbu sabotáží v souvislosti s válkou Ruska proti Ukrajině přijala Rada v prosinci 2022 navíc doporučení o celounijním

²² EU vytváří kapacitu rychlého nasazení o síle až 5 000 vojáků. Tato kapacita rychlého nasazení EU bude robustním, flexibilním a škálovatelným vojenským nástrojem, který doplní široký soubor nástrojů EU pro řešení krizí.

²³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o využívání kapacity železniční infrastruktury v jednotném evropském železničním prostoru, o změně směrnice 2012/34/EU a o zrušení nařízení (EU) č. 913/2010 (COM/2023/443 final).

²⁴ Závěry Rady o rozvoji kybernetické pozice Evropské unie; ST09364/22, 23. května 2022

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022 o odolnosti kritických subjektů.

koordinovaném přístupu za účelem posílení odolnosti kritické infrastruktury²⁶. Za jedno ze čtyř klíčových odvětví, jimiž se doporučení zabývá, byla označena doprava.

34. V červnu 2023 agentura EDA a příslušné útvary Komise představily výsledky výzkumné studie, která posuzuje dopady změny klimatu na kritickou energetickou infrastrukturu související s obranou²⁷, včetně dopravy. V kontextu konzultačního fóra pro udržitelnou energii v odvětví obrany a bezpečnosti byly dále zkoumány možnosti, jak zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie v dopravě, například byly analyzovány vojenské požadavky na řešení na bázi vodíku pro těžká vojenská logistická vozidla a infrastrukturu. V květnu 2023 navíc agentura EDA a příslušné útvary Komise uspořádaly table-top cvičení, jehož cílem bylo posoudit dopad změny klimatu a přechodu na zelenou energii na odolnost a energetickou bezpečnost kritické energetické infrastruktury související s obranou, včetně vojenské dopravní infrastruktury a kapacit členských států.
35. Agentura EDA vždy zdůrazňovala potřebu odolné a robustní sítě pro sdílení dat s vysokou úrovní kybernetické bezpečnosti, která podporuje účinného sdílení digitálních dat mezi příslušnými civilními a vojenskými zúčastněnými stranami a provozovateli.
36. V souladu se společným sdělením o novém pohledu na provázanost klimatu a bezpečnosti, které bylo přijato v červnu 2023²⁸, budou Evropská služba pro vnější činnost, útvary Komise a agentura EDA analyzovat způsoby, jak snížit závislost na fosilních palivech ve vojenské dopravě podporou zavádění obnovitelných zdrojů energie a souvisejících technologií.

V – PARTNERSTVÍ

A. EU–NATO

37. Třetí společné prohlášení EU a NATO, podepsané dne 10. ledna 2023 v Bruselu²⁹, potvrzuje výsledky, kterých EU a NATO dosáhly v oblasti vojenské mobility. Nadále je pravidelně svoláván strukturovaný dialog EU–NATO, na němž se scházejí všichni příslušní pracovníci obou organizací. Ukázalo se, že je to účinný rámec pro představení nového akčního plánu EU a pro diskusi o příslušných oblastech další spolupráce s cílem zajistit soudržnost a vzájemné posílení. Uskutečnily se rozsáhlé výměny na úrovni odborníků, zejména se zaměřením na kybernetickou odolnost a dopravní infrastrukturu, které umožnily oběma stranám lépe pochopit priority druhé strany. Kromě toho se v červnu 2023 zástupci NATO zúčastnili prvního ročníku akce Vojenská mobilita a alianční velitelství pro podporu a rychlé přesuny (JSEC) se neformálně účastní příslušných jednání projektu PESCO o vojenské mobilitě.
38. Účast spojenců NATO, kteří nejsou členy EU, na příslušných projektech PESCO nadále přináší přidanou hodnotu, a to i z transatlantického hlediska a z hlediska EU–NATO. Vedle Spojených států, Kanady a Norska Rada v listopadu 2022 schválila pozvání Spojeného království k účasti na projektu PESCO v oblasti vojenské mobility. Uzavření správního ujednání k projektu je v závěrečné fázi. Kromě toho se Rada v březnu 2023 dohodla, že vyzve Kanadu, aby se připojila k projektu PESCO Síť struktur pro logistiku. Správní ujednání o účasti Kanady je rovněž v závěrečné fázi schvalování. Zástupci těchto partnerů již byli přizváni k účasti na schůzkách příslušných projektů, než budou dokončena právní ujednání.

²⁶ Doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o celounijním koordinovaném přístupu za účelem posílení odolnosti kritické infrastruktury.

²⁷ <https://eda.europa.eu/publications-and-data/impacts-of-climate-change-on-defence-related-critical-energy-infrastructure>

²⁸ Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě: Nový pohled na provázanost klimatu a bezpečnosti: řešení dopadu změny klimatu a zhoršování životního prostředí na mír, bezpečnost a obranu (JOIN(2023) 19 final).

²⁹ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>

39. V lednu 2023 předseda Evropské komise a generální tajemník NATO oznámili zřízení zvláštní pracovní skupiny NATO–EU pro odolnost kritické infrastruktury. Pracovní skupina EU–NATO pro odolnost kritické infrastruktury předložila 29. června 2023 hodnotící zprávu, která mapuje současné bezpečnostní výzvy a předkládá doporučení k posílení odolnosti kritické infrastruktury. Do čtyř klíčových odvětví (vedle energetiky, digitálních technologií a vesmíru), v nichž by měla být posílena spolupráce, je zahrnuta doprava a zpráva odkazuje na strukturovaný dialog o vojenské mobilitě. Konkrétně doporučuje posílit spolupráci v oblasti dopravní infrastruktury za účelem přizpůsobení se hmotnosti, velikosti nebo rozsahu vojenské dopravy.

B. Spojení s jinými partnery

40. V rámci výše uvedeného procesu revize transevropské dopravní sítě pozměněný návrh rozšiřuje evropské dopravní koridory (v současném nařízení nazývané koridory hlavní sítě) na Ukrajinu a Moldavsko. Rozšíření koridorů navazuje na další snahy Unie o posílení dopravního spojení těchto zemí s EU, jako je například iniciativa trasy solidarity, kterou Komise zahájila v květnu 2022, aby Ukrajině pomohla udržet její obchodní trasy otevřené po ruské bloádě ukrajinských přístavů.

VI – ZÁVĚRY A DALŠÍ POSTUP

41. Rok po zahájení akčního plánu o vojenské mobilitě 2.0 byla zahájena příslušná opatření ve čtyřech hlavních prioritních oblastech, což svědčí o pokračujícím pokroku a odráží společný pocit naléhavosti vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci. V zájmu dosažení společného cíle, kterým je dobře fungující síť vojenské mobility, se všechny příslušné zúčastněné strany vyzývají, aby pokračovaly ve svých opatřeních v rámci koordinované mezíresortní spolupráce. K tomuto cíli by dále přispěl aktualizovaný a posílený závazek členských států v oblasti vojenské mobility, pokud o tom rozhodne Rada, který bude navazovat na práci příslušných projektů PESCO v rámci širšího rozsahu akčního plánu pro vojenskou mobilitu 2.0.
42. Další zprávu o pokroku předloží vysoký představitel a Komise do konce listopadu 2024.